

1-TOM, 10-SON

JAHON ADABIYOTI NAMOYONDASI JEYMS JOYS HIKOYALARI

Shodikulova Aziza Zikirayayevna

Samarqand davlat tibbiyot universiteti Tillar kafedrasida assistenti PhD.,

Umarova Aziza Bobur qizi

Samarqand davlat tibbiyot universiteti Tibbiy pedagogika fakulteti 5kurs talabasi

Annotatsiya: maqolada Ingliz adabiyotida modernizm va modernistik hikoyalar haqida, jahon adabiyoti namoyondasi Jeyms Joys hikoyalari haqida umumiy ma'lumotlar keltirilgan. Shu bilan birga hikoyalarning badiiy talqini haqida ham fikrlar yuritilgan. Bundan tashqari XX asr boshlarida g'arb modern adabiyotiga taalluqli umumiy an'analar borasida ham bir qancha qarashlar mavjud.

Kalit so'zlar: modernistik hikoyalar, jahon adabiyoti namoyondalari, Jeyms Joys, hikoya janri, badiiy talqin, g'arb modern adabiyoti, modernizm.

Modernizm – asrning ma'naviy qiyofasi bo'lib, unda asrlar o'rtasidagi farqlar, “eski va yangi” qarama-qarshiliklari ularning mafkuraviy qarashlarining asosiy mezoni hisoblanadi. Modernizm - J. Joys va G. Shtayn, F. Kafka va G. Kayzer, L. Pirandello va Yu. O'Nil, T. Man va U. Folkner, A. Dyoblin va J. Dos Pasos, B. Brext va E. Ionesku, X. L. Borxes va G. G. Markes, A. Myordok va G. Grass modernizm ruhida. Ularning barchasi modernizm nuqtai nazaridan o'ziga xos bo'lib, ularning har biri modernizmning butun tipologiyasini, terminologik va uslubiy tavsiflarini oydinlashtirish uchun alohida yondashuvni talab qiladi. J. Joysning “Uliis”ini ham ramziy, ham avangard, “yuqori zamonaviy” va “postmodern” deb o'qish mumkin. Shunga ko'ra, romanning adabiy jarayondagi mavqei va o'rnini ham vaqt o'tishi bilan o'zgarishi muqarrar.

Zamonaviy tendentsiya adabiyot va san'at uslubi sifatida insonni o'rab turgan muhitni bezash va to'qishga intiladi; u hayot jarayonlarini eng mayda detallarigacha (neorealizm) kuzatib, ularni rang-barang, lingvistik, o'ylangan spektakllarga aylantirib, badiiy matnni murakkablashtirishga intiladi. Buning sabablaridan biri G'arb jamiyatidagi yuksak g'oyalarning qadrsizlanishi, tinimsiz, ma'nosiz hayot kechirgan inson ruhiyatining tartibsizliklari edi. Zamonaviy uslub romantizm, shahvoniylik, nozik tabiat va G'arb adabiyotidan mustahkam, mustahkam chiziqli strukturaviy poydevorni o'z ichiga oladi. Sharq san'ati ritmik ifoda, boy va nafis kashtachilik, sharqona nafislik bilan ajralib turadi.

Yevropa madaniyatida mujassamlangan XIX asr oxiri – XX asr boshlaridagi zamonaviy uslub o'quvchi tasavvurida qadimgi jahon sivilizatsiyasining davomi

1-TOM, 10-SON

sifatida mujassam bo'ldi, adabiy jarayon umumbashariy madaniy taraqqiyotning ajralmas qismiga aylandi. Bu hodisaning asosini nafaqat badiiy asar, balki adabiy tanqid, davriy matbuot, memuar (memuar, esdalik) va epistolyar (xat shaklidagi asarlar) ham tashkil etgan.

Zamonaviy ingliz yozuvchisi Jeyms Joys ijodi fransuz yozuvchisi Marsel Prust va nemis yozuvchisi Frans Kafka merosi kabi buyukdir. Shuning uchun ham G'arb adabiyotshunoslari bu uch asarni Yevropa modernistik adabiyotining "otalari" deb biladilar. Joys bugungi kunda modernizmning eng mashhur yozuvchilaridan biri sifatida tan olingan. Yozuvchining 1904-1914 yillarda yozilgan ilk hikoyalari keyinchalik "Dublinliklar" nomi bilan nashr etilgan; u bu to'plam bilan ham ingliz klassiklari qatoriga kirishga loyiq. Uning hikoyalari realistik, mubolag'asiz. Ularda og'ir kunlarni boshidan kechirayotgan, ijtimoiy-madaniy turg'unlikda yashayotgan, yuksak orzulardan yiroq, behuda xayollarga berilib ketayotgan tor fikrli insonlar taqdirini ko'ramiz.

19-asr oxiri — 20-asr boshlarida rus adabiyotiga modernizm g'oyalari kirib kela boshladi. V.Bryusov, N.Gumilyov, A.Axmatova, M.Svetaevalar faoliyati buning yorqin dalilidir. Faqat A.Platonovning "Kotlovan", "Chevengur" romanlari, M.Bulgakovning "O'q himoyachisi", "Usta va Margarita", B.Pasternakning "Doktor Jivago", V.Nabokov, I.Buninlar zamonaviy G'arb bilan uyg'unlikda adabiyot yaratdi. Yozuvchilar ijodi XX asr jahon adabiyoti sahnasida munosib o'rin tutadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shodikulova, A. Z. (2021, December). The theory of an integrative approach to the analysis of the phenomenon of metonymy. In *Archive of Conferences* (pp. 56-57).
2. Shodikulova, A. Z. (2021). The text is about the phenomenon of cohesion. *Academicia Globe*, 2(05), 229-232.
3. Shodikulova, A. Z. (2022). The analysis of the phenomenon of metonymy. *Science and Education*, 3(12), 1136-1140.
4. Shodikulova, A. Z. (2021). Methodology For Using Computer Training Programs In English Lessons. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 12(13), 3358-3367.
5. Shodikulova, A. (2023). COHESIONS FORMED BY MEANS OF HYPONYMS. *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры*, 3(9), 40-43.
6. SHODIKULOVA, A. Z. (2021). THE ROLE OF METONYMS IN THE FORMATION OF TEXT STRUCTURE. *THEORETICAL & APPLIED SCIENCE Учредители: Теоретическая и прикладная наука*, (9), 655-658.

1-TOM, 10-SON

7. Shodikulova, A. Z. (2021). COGNITIVE INTERPRETATION OF THE PHENOMENON OF METONYMY. *Scientific reports of Bukhara State University*, 5(1), 136-146.
8. Zikiryaevna, S. A. (2022). DISCURSIVE ANALYSIS OF DERIVED METONYMIE. *Journal of Positive School Psychology*, 1588-1592.
9. Zikiryayevna, S. A. COGNITIVE-DISCURSIVE ASPECTS OF IMPLEMENTATION OF METONYMY IN A MEDIA.
10. Zikiryaevna, S. A. (2022). Cognitive Interpretation Of The Phenomenon Of Metonymy. *Eurasian Medical Research Periodical*, 5, 102-104.
11. Шодикулова, А. З. (2021). МЕДИАМАТНЛАРИНИНГ ЛИНГВИСТИК ТАДҚИҚИ МАСАЛАСИ. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 4(2).
12. Mukhamadiyeva, M., & Sharipov, B. (2022). LATIN AS THE MAIN LANGUAGE OF MEDICINE. *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences*, 1(7), 337-339.
13. Sharipov, B. (2023). SOME CONSIDERATIONS ON THE FORMATION OF CLINICAL TERMS IN LATIN. *International Bulletin of Applied Science and Technology*, 3(6), 477-479.
14. Sharipov, B. (2022). RETSIPOKLIK XUSUSIDA MULOHAZALAR. *Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования*, 1(19), 63-66.
15. Salimovich, S. B. (2022). RECIPROCAL SYMMETRY AND ITS GRAMMATICAL INDICATIONS. *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*, 7(12), 129-131.
16. Salimovich, S. B. (2022). Studies of Reciprocity in Linguistics. *Eurasian Scientific Herald*, 8, 221-224.
17. Isroilova, M., & Sharipov, B. (2023). SOME OBSERVATIONS ON LATIN PRONUNCIATION AND SPELLING. *Science and innovation in the education system*, 2(7), 127-129.
18. Шарипов, Б. С. (2022). TIL BIRLIKLARINING NUTQDA FAOLLASHUVI HAQIDA. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 5(1).
19. Salimovich, S. B. (2022, January). FUNCTIONS OF LANGUAGE UNITS. In *Conference Zone* (pp. 62-63).
20. Nasimjanovna, K. F., & Salimovich, S. B. (2023). NAMES OF DISEASES AND THEIR USE IN CLINICAL TERMINOLOGY. *Journal of Universal Science Research*, 1(6), 469-474.
21. Salimovich, S. B. (2022, January). FUNCTIONS OF LANGUAGE UNITS. In *Conference Zone* (pp. 62-63).

